

F O C NOU

AL SERVEI DE CATALUNYA

Hebdomadaire catalan

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ : Carrer de Roquelaine, 25 Tèl. 229-83

C.C.P. Toulouse 377.32 TOLOSA DEL LLENGUADOC

EDITORIAL

El camí a seguir

No fa gaires dies que diverses personalitats franceses de matisos polítics diferents, però totes amigues d'Espanya, concordaven a demanar als partits republicans i forces antifeixistes del nostre país que s'unissin d'una manera efectiva per a combatre l'enemic comú. Nos venien a dir-nos — ja hem fet aquesta unió en els temps de la resistència i la mantenim després de l'alliberació. Per què vosaltres no arribeu a entendre-us?

La resposta és clara. Nosaltres també creiem que la unió és necessària, però entenem que per unitat-se les persones individuals com les persones col·lectives s'han de presentar tals com són, donant llur cara autèntica i disposades a l'encaixada cordial sense reserves ni segones intencions. A la primera ocasió oferta a les forces democràtiques catalanes de Tolosa per a demostrar llur voluntat d'unio amb els socialistes del P. S. U. C. presentats sota llur nom autèntic, no s'ha vacil·lat a secundar-los en un acte franco-català organitzat pel Comitè França-Espanya contra els crims falangistes.

Aquest és el camí: A la zona Nord ja s'ha esvaït el confusióisme de la suposada Aliança Nacional Catalana que no consistia en altra cosa que en un agrupament d'uns quants elements minoritaris provinents de diversos partits catalans entorn del P. S. U. C. Els elements en qüestió han tornat a llurs partits respectius i el nucli central i director ha adquirit la seva única i autèntica personalitat política.

Heu's ací l'exemple a seguir. Sis mesos després de l'alliberació de França és absurd d'entestar-se a mantenir equívocs d'aquesta mena ni davant dels francesos, que estan perfectament documentats, ni davant dels exiliats, que encara ho estan més. Tothom vol la unió. Els partits democràtics espanyols, les organitzacions sindicals, les forces democràtiques catalanes i basques. Però, entenem-nos bé: la unió sense equívocs ni confusions. Que els elements minoritaris, numèricament insignificants, aplegats a l'entorn del partit comunista espanyol en la dita U. N. E. tornin a llurs respectius partits o que ingressin obertament en el comunista si així els hi pla, i tot estarà arranjat. El partit comunista espanyol, com el Partit Socialista Unificat de Catalunya ens mereixeran tots els respectes i ningú no els discutirà llur representació merecuda en el front anti-feixista contra l'enemic comú.

Hem assenyalat el camí i hem donat proves d'aquesta voluntat d'unio. Que tothom faci igual. Però mantenir a aquestes altures equívocs infantils i pretendre monopolis o exclusives en nom de l'opinió espanyola o catalana quan tots els partits ja s'han reagrupat, és oposar-se a l'autèntica voluntat d'unio dels refugiats polítics de la República espanyola.

Una reparació necessària

L'alliberament dels T. E.

Un amic nostre ens tramèt des de París, una còpia del decret mitjançant el qual poden alliberar-se de les companyies de T. E. els exiliats polítics. És amb veritable goig que en reproduïm tots els seus punts més essencials. FOC NOU ja havia demanat diverses vegades que es donés caràcter oficial a aquest alliberament, les companyies de T. E. eren un escarni a la dignitat humana. El Govern de la República ho ha entès així, i l'aparició d'aquest decret marca la fi d'una injustícia. La Circular Interministerial, signada pels ministres del Treball i de l'Interior Srs. Parodi i Tizier, diu així:

REPÚBLICA FRANCESA

El ministre de l'Interior, el ministre del Treball i de la Seguretat Social, els Srs. Comissaris Regionals de la República.

En comunicació a:

Srs. Prefectes.
Srs. Directors Regionals del Treball i de la MÀ d'Obra.
Srs. Directors departamentals del Treball i de la MÀ d'Obra.

Objecte. — Alliberament dels estrangers incorporats a les Formacions de Treballadors.

L'autoritat que es deia Govern de l'Estat França havia decretat, per llei del 27 de Juliol del 1940, que els estrangers de sexe masculí entre els 18 i els 50 anys d'edat, podrien ésser agrupats, mentre les circumstàncies ho exigien, en Grups de Treballadors Estrangers, si es trobaven en sobrepopulació d'interior Nacional i si, ha vent, cercat un refugi a França, es trobaven en la impossibilitat de retornar al seu país d'origen.

La circular interministerial n.º 13 del 29 de Novembre del 1941, havia modificat les diverses instruccions re-

ferents a aquests estrangers i fixat el règim al qual havien d'ésser sotmesos. Les circumstàncies resultants de l'alliberació del territori continental, acompanyades del restabliment de la legalitat republicana, fan necessària la revisió de situació de tots els estrangers incorporats a les companyies de T. E. i preveu l'alliberament de tots aquells que:

a) aliats o neutres, no eren assalariats en el moment de la seva incorporació i disposen de recursos suficients per subvenir les seves necessitats i les de les altres persones al seu càrrec;
b) aliats o neutres, si han servit almenys tres mesos o han combatut sota la nostra bandera, ja sigui amb els exercits aliats durant les guerres 1914-18 i 1939-40, ja sigui en les files de la resistència.

Els primers seran proveïts pels Serveis Prefectorals d'una carta d'identitat de no treballador, d'una validesa màxima d'un any, o d'un «recepissé» que la suplirà i permeti de residir en el Departament on ha estat lliurat i Departaments limítrofs.

Els segons seran proveïts d'un «recepissé» valid per tres mesos, permetent d'exercir la professió que hi serà indicada i pel Departament on haurà estat lliurat.

Els que no poden classificar-se momentàniament en cap d'aquestes dues categories, restaran provisionalment dins l'estatu-quo. Una decisió ulterior serà presa per aquests casos.

Enten principalment en aquesta categoria els estrangers que pertanyen a nacions actualment en guerra contra França, encara que no siguin presoners de guerra,

que no han estat autoritzats a treballar pels serveis de la MÀ d'Obra o no els ha estat atorgada per un motiu o altre la carta d'identitat,

que no disposen de cap mitjà de vida i són inaptes per tota classe de treball,

que no han pogut prooure-se un certificat de treball.

Segueta pag. 2

ELS QUE NO TORNARAN A LA PATRIA

El Cardenal Vidal i Barraquer

Entre la pléiade d'il·lustrats Catalans que viuen a l'exili, confosos entre tots els altres, n'hi havia cinc que millor representaven l'ànima catalana i que venien a ésser una mena de penyor d'unitat i d'unitat nacional: el Cardenal Francesc Vidal i Barraquer, el Comte de Guell, Pau Casals, Pompeu Fabra, Antoni Rovira i Virgili; això és, l'Església, la noblesa de la sang, l'art, la llengua, la història.

Parlem en passat perquè d'aquests homes en manca un: El Cardenal morí el 15 de setembre del 1943 en una ciutat suïssa, sota el pes dels anys i amb la fe i l'esperança en Deu i en la pàtria. Morí lluny d'ella amb aquesta enyorança que és com d'un Verdaguier:

«La malaltia dels cors trasplantats en terra estranya».

enyorança, però, que enlloc de donar-li febleses li donava estímuls.

Si el Cardenal no acluca els ulls en la seva Tarragona, és perquè estimava massa Catalunya, perquè li dolia en l'ànima el silenci a què estan sotmesos la seva llengua i les manifestacions del seu esperit. I si el Cardenal no volgué inclinar-se com a patriota català, tampoc no volgué fer-ho com a patriarca de l'Església i va negar-se a signar l'adhesió que l'Església catalana adreçava, en plena guerra civil, als homes i al règim de Burgos. En oposar-se als règims totalitaris de significació pagana, el Cardenal Vidal i Barraquer restava fidel a la doctrina cristiana que, com diu Sant Pau, no reconeix ni bàrbars ni Grecs, ni senyors ni vassalls, sinó que defensa la igualtat moral i jurídica de tots els homes.

Ell era l'antitesi dels que pr-diquen la violència i dels que exalten els sentiments d'intransigència, ell era un veritable sacerdot i, per això, no volgué alçar mai la mà més que per a fer la senyal de la Creu, i no volgué fer sentir la seva veu més que per a predicar la pau i l'amor entre els homes de bona voluntat i per a drecar-se contra els que adulteren el sentit i la missió evangèlica de l'Església.

El Cardenal donà un alt i magnífic exemple de tolerància en un país, com Espanya, en què son tan intransigents els catòlics com els lliurepensadors. Ell, que només fou intransigent en l'amor a Deu, en l'amor a la Humanitat i en l'amor a la Pàtria, era del títol del gran rei català Jaume I, que concedia drets de ciutadania a jueus i sarraïns, però que no renunciava a l'esperança i a la missió de convertir-los, i seguia també l'exemple d'aquells bisbes catalans

que l'any 1827 combatien a través de pastors, el fanatisme religiós. No es pas d'aquests sacerdots que aspiren a una Església dominadora i servei d'un Estat dominador ni dels que volen una Església omnipotest en un Estat feble, sinó dels que esitgen una llibertat religiosa en un ambient de llibertat humana i de l'bertat nacional: dels que, seguint la fórmula de Cavour, aspiren a una Església lliure en un Estat també lliure, on la doctrina cristiana pugui ésser imposada per la persuasió i per l'amor.

Tots els Catalans, creients o escèptics, han d'honorar la Santa memòria del Cardenal Vidal i Barraquer, exemple de coratge cívic, de fortitud moral, de fe patriòtica i de fidelitat a la seva condició d'apòstol de Déu.

La mort del Cardenal fou una gran pèrdua per a Catalunya. D'exemple vivent ha passat a ésser un símbol, símbol de comprensió, de generositat, de fe, d'amor i d'esperança. Quan vaig comunicar al Comte de Güell, en el seu retir ensoletat de Beaulieu-sur-Mer, la notícia del traspàs del Cardenal, em digué uns mots justos i plens d'emoció: «El Cardenal Vidal i Barraquer! Un gran patriota, un gran sacerdot que no volgué inclinar mai el cap més que davant de Deu!»

J. M. LLADO FIGUERES.

JOAN PEIRO

Joan Peiró no és un dels que «no retornaran a la Pàtria». Malhauradament, ja fa temps que hi reposa. Però Joan Peiró no retornarà a la Pàtria a l'hora del triomf i acompanyat de tots nosaltres. El ja ens hi espera, i la terra mare guarda els seus ossos, gelosa i amorosa d'un dels seus fills predilectes.

Joan Peiró era un obrer català honest i intel·ligent, ànima dels sindicalistes de la Maresma. Havia fundat a Mataró una Cooperativa Vidrera de Producció que era un esforç magnífic vers la realització dels ideals màxims del proletariat. Era sindicalista convençut, però era també català de soca-arrel i estimava la seva terra amb un amor sincer profund i lleial. Era sobri en el gest i en la paraula, cordial amb els amics, generós de sentiment i d'una bondat apostòlica.

Incorporat a la lluita social catalana, el nom de Peiró es destacà desseguida com el d'un confederal destacat, la paraula del qual era sempre escoltada amb respecte per les masses sindicalistes de la nostra terra. Ja de jove, però en Peiró sabé imprimir a les seves actuacions sindicals un «seny» racial que con-

trastava amb la doctrina revolucionària que constituïa l'ideal de l'organització.

A Mataró tothom l'estimava. Adhuc les dretes el respectaven i havien d'inclinar-se davant la seva honradesa, la seva bondat, el seu talent. Durant les dues èpoques de lluites socials catalanes sofri persecucions i emprisonaments i ja no cal dir que es veié obligat de guardar-se, però no caure assassinat en una cantonada pels sicaris del Lliure. Allunyat durant una època de l'actuació confederal, fou un dels signants del manifest dit dels «trentistes», que ocasionà una crisi interior importantíssima dins de l'organització sindical de la C.N.T.

Durant la guerra civil s'incorporà obertament a la lluita del costat de les masses proletàries catalanes i quan es presentà l'ocasió, feu sentir la seva veu autoritzada per aconsellar la unió fraternal i la concòrdia entre els treballadors anti-feixistes.

Fou Ministre de la Indústria de Govern de la República aportant al Govern no solament la seva competència tècnica admirable, sinó el seu talent de polític, el seu judici d'o-

brer assenyalat i la seva gran experiència dels problemes socials.

Vingué a l'exili amb la gran massa d'emigrats després de l'esfondrament de la nostra república. I fou a França on vingueren a detenir-lo amb la complicitat de la Gestapo, els homes de «Falange Española Tradicionalista i de las J.O.N.S.».

Segons se'ns assegura, Joan Peiró fou conduït a València i empresonat al Penal de San Miguel de los Reyes. Els primers dies de la detenció fou tractat correctament car la Falange tenia un pla canallès, però de gran envergadura, l'èxit del qual depenia tot de'n Peiró. El pla era el següent: Donat el fracàs dels Sindicats verticals i la resistència passiva dels elements obrers a col·laborar-hi, els falangistes aspiraven a que Joan Peiró s'incorporés al moviment social franquista després d'una retractació pública que ells oferien de presentar als treballadors en la forma que Peiró volgués. A canvi d'això, la Falange i el Caudillo oferien a Peiró un càrrec importantíssim en la direcció del moviment sindical del Partit.

Peiró és tregué els «negociadors» del davant de manera violent. Els digué que els sindicalistes honrats no es venien ni llur nom ni el de l'organització, ni llurs conviccions revolucionàries a canvi de falsos honors.

— Això... o el piquet d'execució se li va insinuar.

— Per ací havien d'haver començat els contes! Peiró.

I l'endemà mateix fou passat per les armes.

Aquesta mort gloriosa de Peiró enalteix més encara la seva figura de lluitador sindicalista. Ell va rehabilitar l'honor d'alguns indignes que, segons diuen, han traït llurs principis i llurs orígens modestos per col·laborar amb els «verticalistes» de la Falange.

Joan Peiró pogué triar entre el martiri i la traïció disfressada de glòria. I trià el martiri sense pensar-s'hi gens. Recordem-ho sempre a honor d'aquest català íntegre i lluitador exempt, el sacrifici del qual s'ha d'afegir, en lloc preferent, al martirologi de les grans figures anti-feixistes.

DOMENEC de BELLMUNT.

DESTINS

Franco Pança, governador de la nova Insula Barataria.